

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๔๑

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๑

เรื่อง ศาลฎีกาส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของ นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ว่า นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ เป็นโจทก์ฟ้อง นายกฤต โกมลฤทธิ และนายพรชัย ล้อมปกรณ์ เป็นจำเลยต่อศาลอาญา ขอให้ฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๗๗ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาแจ้งความเท็จ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาต้องกันให้ยกฟ้องโจทก์คดีถึงที่สุดแล้ว การที่โจทก์นำมูลคดีซึ่งมีประเด็นแห่งคดีเป็นกรณีเดียวกันมาฟ้องจำเลยทั้งสองอีกในข้อหาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ จึงเป็นฟ้องซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) อันเป็นข้อยกข้อยกเว้นที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์เห็นฟ้องด้วยในผล พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลอาญามีคำสั่งไม่รับฎีกาเพราะฎีกาโจทก์ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ โจทก์ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาโดยอ้างเหตุผลว่า คำสั่งศาลอาญาที่ไม่รับฎีกาของโจทก์เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบเพราะข้อห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามเฉพาะการพิจารณาพิพากษาในประเด็นปัญหาที่อ้างว่าเป็นความผิด ส่วนปัญหาเรื่องการฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๕ (๔) หรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งศาลชั้นต้นก็ไม่ได้วินิจฉัยไว้ในปัญหาข้อนี้ ศาลอุทธรณ์เพิกขยับยกขึ้นมาในชั้นอุทธรณ์ ประกอบกับคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งพิจารณาได้ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๖ (๕) จึงขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ขณะคดีอยู่ระหว่างศาลฎีกาพิจารณาคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์ โจทก์ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์โดยระบุว่าเป็นฎีกาต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นการตัดสิทธิโจทก์ที่จะยื่นฎีกา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย

ของประชาชน ทั้งเป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับความเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ โจทก์เห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ประกอบด้วยมาตรา ๒๖๕ จึงขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีประเด็นปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ หรือไม่ และเป็นบทบัญญัติที่เป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ หรือไม่

พิจารณาแล้ว ที่ผู้ร้องอ้างบทบัญญัติของกฎหมาย มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง ที่ว่า ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ผู้ร้องจึงมีสิทธิที่จะดำเนินคดีได้ทั้งสามศาล การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ห้ามฎีกาจึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ พิเคราะห์แล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” เห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ จะกำหนดให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้น ซึ่งคู่ความอาจใช้สิทธิดำเนินคดีได้ทุกชั้นศาลก็ตาม แต่ก็ได้บัญญัติเป็นข้อยกเว้นไว้ในตอนท้ายว่า “เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” เกี่ยวกับการพิจารณาคดีนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี เป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” คำว่า “กฎหมาย” ตามมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ นั้น หมายความว่าถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิจารณาความด้วย โดยเฉพาะกรณีของผู้ร้องก็คือกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ บัญญัติห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาต้องกันให้ยกฟ้องโจทก์ สิทธิของคู่ความก็ต้องเป็นไปตามนั้น ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาผู้ร้องจึงชอบแล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

สำหรับปัญหาที่ว่า เป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ หรือไม่นั้น เห็นว่าตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ได้บัญญัติถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยทั่วไป ว่า การใช้อำนาจขององค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติถึงสิทธิของคู่ความเกี่ยวกับการฎีกาไว้ด้วย การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลจึงต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีของผู้ร้องต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐

และมาตรา ๒๒๑ การจำกัดสิทธิในการฎีกาตามมาตรา ๒๒๐ ไม่เป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘

โดยเหตุผลดังได้พิจารณาข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๒๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ